

Grondstoffenbeleid

Eindevaluatie
2020-2025

&

Grondstoffenbeleid
vanaf 2026

Op nei in sirkelgong ekonomy

Sjoukje Minnema – Van der Weg

Burgum, 2 oktober 2025

*It is tiid om efkes stil te stean, efterom te sjen, om ús hinne te sjen, wat der yn de
ôffalomjouwing feroare is en ús rûte oan te foljen om ús paad mei krêftige pas te
ferfolgjen...*

Doel

De raad te informeren over de resultaten van het Grondstoffenbeleid 2020-2025

De raad opiniërend het concept Grondstoffenbeleid vanaf 2026 voor te leggen om te komen richting een circulaire economie.

We staan stil bij het Grondstoffenbeleid, kijken we waar nu staan en hoever we zijn gekomen.

We kijken vooruit en stappen door met het Grondstoffenbeleid vanaf 2026

- Leggen we onze ambities vast op het gebied van inzameling en recycling van huishoudelijk afval
- Beschrijven we welke maatregelen in de komende jaren een bijdrage gaan leveren aan het realiseren van onze doelen
- Geven we inzicht in de verwachte effecten op milieu, service en kosten
- Leggen we de vervolg maatregelen vast van de uitvoeringsplanning vanaf 2026

Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025

Waar staan we nu?

Milieu

2018 (peiljaar):
VANG kilo's
Afvalscheidingspercentage

136 kg p.inw.p.j.
75%

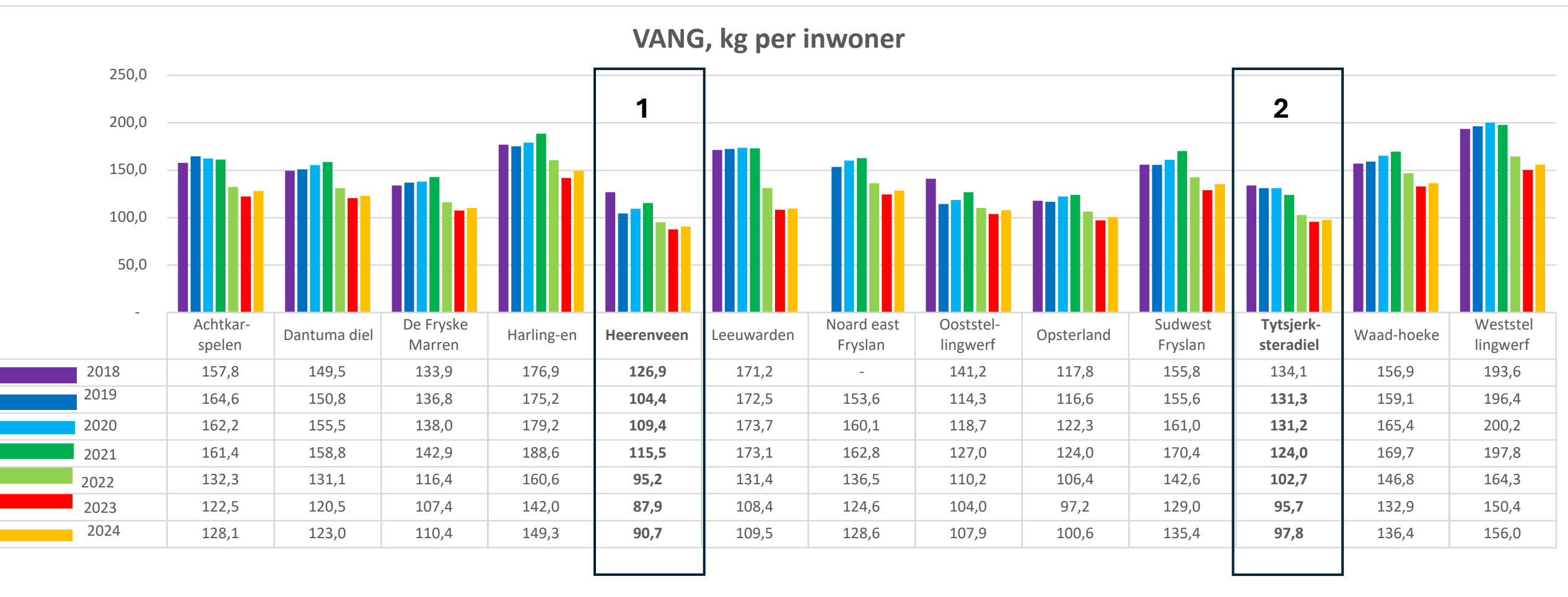
2024 :
VANG kilo's
Afvalscheidingspercentage

97,8 kg p.inw.p.j.
82%

*Grutsk op ús ynwenners
én meiwurkers!*

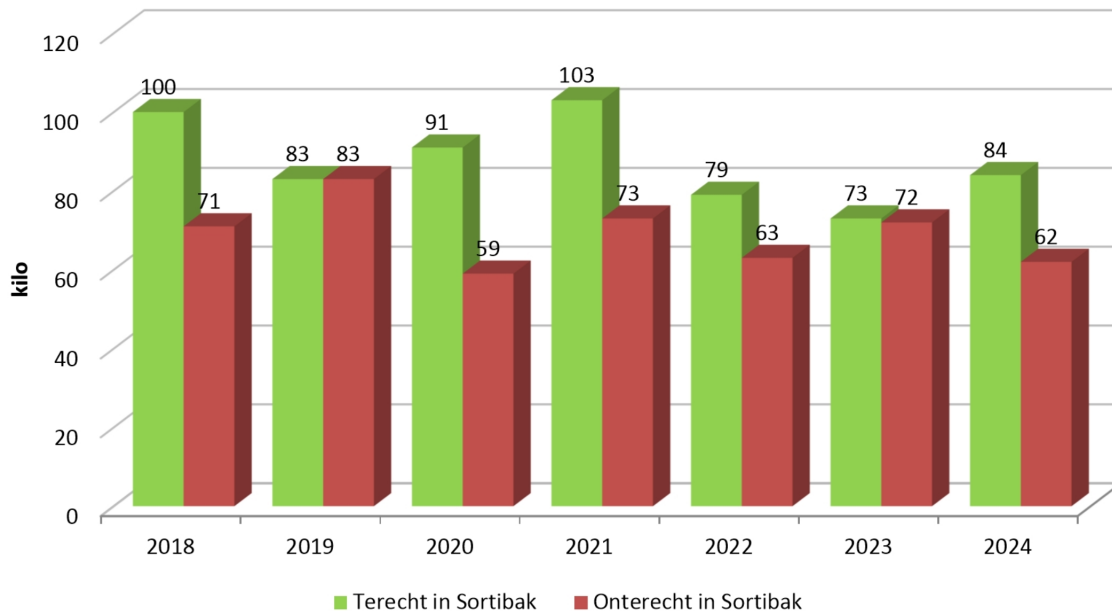
Waar staan we nu?

Waar staan we nu?

Milieu

Trend samenstelling Sortibak

Gemiddeld Fryslân 2024

milieustraatstroken 8 kilo
papier en karton 6 kilo
glas 6 kilo
textiel 5 kilo
gft en etensresten 49 kilo
Totaal fout afval: 74 kilo

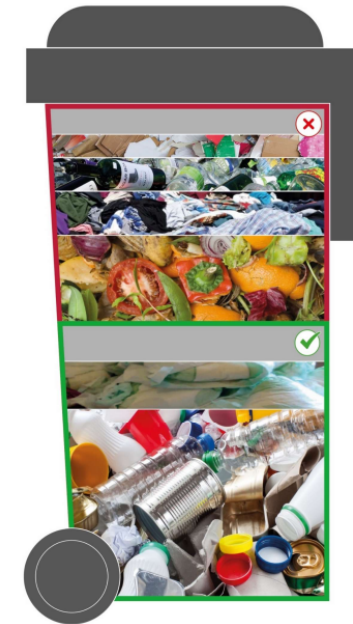
overig 9 kilo
luiers 14 kilo
plastic, blik, drinkpakken 73 kilo
Totaal goed afval: 97 kilo

bron: Omrin sorteeraanlyse 2024

Tytsjerksteradiel

milieustraatstroken 5 kilo
papier en karton 4 kilo
glas 4 kilo
textiel 3 kilo
gft en etensresten 43 kilo
Totaal fout afval: 62 kilo

overig 9 kilo
luiers 12 kilo
plastic, blik, drinkpakken 63 kilo
Totaal goed afval: 84 kilo

Waar staan we nu?

Service

voor afvalinzameling grondstoffen

- Hogere inzamelfrequentie aan huis Bioafval, Oud Papier en Karton
- Verdubbeling openingstijden Milieustraat/ composteerterrein
- Meer ondergrondse voorzieningen voor Glas en Textiel

voor het aanbieden huishoudelijk restafval aan huis, wél alternatieven voor inwoners die niet uitkomen

- Afvalscheidingstips volgen om de sortibak de baas te blijven
- Zakken huishoudelijk afval gratis brengen naar de milieustraat
- Medische noodzaak: gratis extra sortibak
- Extra sortibak voor huishoudens tegen gereduceerd tarief voor
>6 pers en >5 pers waarvan minimaal 1 kind in de luiers

Waar staan we nu?

Service

Denk mee met Tytsjerksteradiel – afval scheiden – “Wat giet goed, wat kin better?”

2.850 reacties verspreid uit alle dorpen

Frequentie sortibak en biobak

Ervaringen inwoners

- De huishoudens zien het op dit moment niet zitten dat de inzamelingsfrequentie van de sortibak gaat naar een 4-wekelijkse inzameling.
- 3 wekelijkse inzameling kan nét
- Inwoners die aangeven dat ze – om verschillende reden/situaties - een 2 wekelijkse inzameling willen

Frequentie Biobak

- 80% van de respondenten is tevreden met de huidige frequentie van het legen van de groene container. 68% van de respondenten vindt dat we niet ook in november de biobak wekelijks moeten komen te legen.
- Grootte van het perceel bepaald vooral de voorkeur ledigingsfrequentie
- Tevreden wekelijkse lediging vooral om stank en maden te voorkomen

Ervaringen buitendienst

positieve ervaring frequentie sortibak en biobak

November worden sortibakken afgevuld met bladafval.

Waar staan we nu?

Service

Inzameling oud papier en karton

Ervaringen inwoners

- Verschil in verwachting van inwoners in hun afvalscheidingsgedrag mét of zonder oud papiercontainer.
- Wanneer inwoners een eigen OPK-container krijgen, geven zij aan beter hun OPK te scheiden.
- In Burgum wordt door inwoners aangegeven dat zij het OPK naar de containers op de loswal in Burgum brengen (economisch delict).

Ervaringen Buitendienst

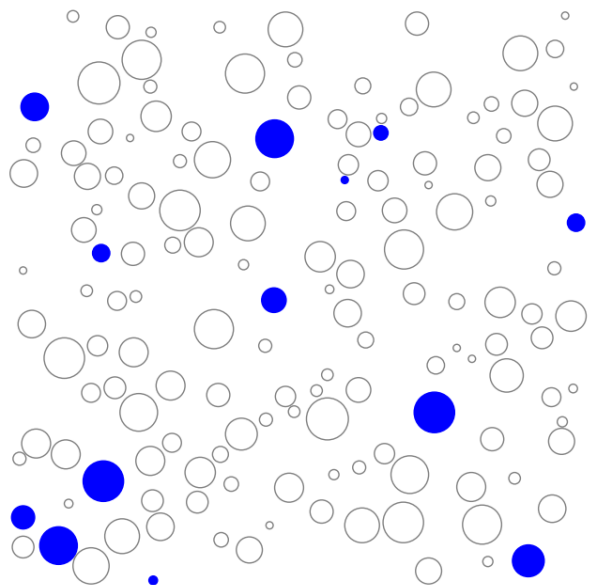
- In Suwâld, Noardburgum en Wyns met de OPK-container is het aandeel onjuist OPK in de sortibak afgenomen

Trends

- Trend afname ingezameld tonnen oud papier en karton. Dit komt overeen met landelijke cijfers.
- We ontvangen vaker de vraag van inwoners wanneer zij een OPK container krijgen.

Waar staan we nu?

Inzameling oud papier en karton (OPK)

- Huidige situatie: het inzamelen van OPK kost de gemeenschap geld.
- De opbrengst van het OPK is niet (altijd) genoeg voor de vergoeding die de vereniging krijgt.
- De inzameling van het OPK wordt betaald door de gemeenschap door middel van de afvalstoffenheffing, ieder huishouden betaalt mee.
- Alle huishoudens betalen meer afvalstoffenbelasting, terwijl de opbrengst naar een paar verenigingen gaat.
- In het Iepen Poedium van 12 december 2024 is uitleg gegeven over de inzameling en de methode van berekenen.

Aanbesteding OPK:

In 2025 wordt Fryslân breed de verwerking OPK opnieuw aanbesteed.

Juridisch

Gemeente voldoet niet aan het rechtsgelijkheidsbeginsel en de rechtmatigheid.

Waar staan we nu?

Service

- Bezoekers milieustraat en composteerterrein verdubbeld
- Tegen betaling uitgegeven extra sortibakken en biobakken 2018 – 2024

Jaartal	Extra sortibakken		Extra biobakken
	Hoog tarief	Gereduceerd tarief*	
2018	118	-	374
2024	319	124	264
*	<i>Huishoudens 5 personen en minimaal 1 kind in de luiers</i>		
*	<i>Huishoudens vanaf 6 personen</i>		

- Milieustraat: gebrachte zakken huishoudelijk afval
- Dumpingen / bijplaatsingen
- Vragen en klachten

Waar staan we nu?

Kosten

Afvalstoffenheffing vergelijkbaar of lager dan andere Friese gemeenten

Grondstoffenbeleid vanaf 2026

Vertrekpunt Grondstoffenbeleid vanaf 2026

Inzameling en verwerking huishoudelijk afval

- We blijven ons fijn huishoudelijk afval nascheiden
- Voortzetten huidige inzamelwijze – Frequentie gestuurd scheiden

Doelstellingen vanaf 2026

Richting 30 kg per inwoner per jaar verbrand fijn huishoudelijk afval*

90% afvalscheiding

én

Recyclingpercentage van 65% in 2035

als tussenstap naar een circulaire economie (volgens de R-ladder)

*Dit is het afval dat overblijft na nascheiding van het afval uit de sortibak en op de milieustraat (100% van de groot huishoudelijke container en 50% van het ongesorteerd bouwafval).

Maatregelen vanaf 2026

- Oud Papier en Karton per 1 januari 2027 - minicontainer (240L) – 1x in de 4 weken
- Bioafval – verlenging wekelijkse inzameling van 1 mrt tot 1 dec
- Extra sortibak – alleen mogelijk voor huishoudens vanaf 4 personen

Maatregelen vanaf 2026

Oud Papier en Karton (OPK) per 1 januari 2027 - minicontainer (240L) – 1x in de 4 weken

Milieu

OPK wordt door inwoners beter gescheiden

Kosten

- Kostenefficiënter inzamelen.
- Bij elke marktprijs OPK € 25,- / € 80,- / € 150,- = verlaging voor de afvalstoffenheffing voor alle huishoudens

Marktprijs OPK	€ 25			€ 80			€ 150		
	Oude situatie*	Nieuwe situatie**	Vershil	Oude situatie*	Nieuwe situatie**	Vershil	Oude situatie*	Nieuwe situatie**	Vershil
Kosten gemeente	€ -148.898	€ -102.607	€ 46.291	€ -66.013	€ -12.297	€ 53.716	€ 31.121	€ 102.643	€ 71.521
Aandeel invloed ASH	Verlaging ASH***			Verlaging ASH***			Verlaging ASH***		
EPH	€ -2,62	€ 2,62		€ -3,04	€ 3,04		€ -4,04	€ 4,04	
MPH	€ -3,74	€ 3,74		€ -4,34	€ 4,34		€ -5,78	€ 5,78	

*: Inzameling door verenigingen en garantievergoeding OPK

** : Inzameling eigen dienst, met minicontainers 1x p.4wkn

ASH : Afvalstoffenheffing

EPH: Eenpersoonshuishouden|

MPH: Meerpersoonshuishouden

Service

Eenvoudig scheiden en netjes en waterdicht opslaan - op eigen perceel

Maatregelen vanaf 2026

Oud Papier en Karton (OPK) per 1 januari 2027 - minicontainer (240L) – 1 x in de 4 weken

- De gemeente voldoet dan aan het rechtsgelijkheidsbeginsel en handelt rechtmatig
- Alternatief – Subsidie dorpenbudget

Met verbinding alternatieve inkomsten genereren

Per dorp kan een sportvereniging/muziekvereniging/kerk, naast het benutten van het verhoogde dorpsbudget, bijvoorbeeld het volgende organiseren:

- Evenementen – sponsorloop of benefiet-diners – passend bij de (sport/muziek)vereniging
- Verlotingen, bingo's en/of quiz-avonden
- Huis-aan-huis verkopen – etenswaren of producten – evt. seizoensgebonden: oliebollen/voorjaarsplanten
- Verkoop / bazar / veiling van 2^e handsgoederen / 2e kansjes – die gedoneerd zijn door leden, bedrijven en/of lokale winkels
- Crowdfunding

Verbinding of gedeeld gemeenschapsgevoel binnen een sportvereniging/muziekvereniging/kerk ontstaat door activiteiten waarbij iedereen hetzelfde doel nastreeft.

Een drankje en een hapje na afloop van een activiteit zorgt voor een goede sfeer en contacten tussen leden binnen een vereniging. Ook een mooi moment om met elkaar na te denken over andere activiteiten en verbinding met elkaar.

Maatregelen vanaf 2026

Bioafval – verlenging wekelijkse inzameling van 1 mrt t/m 1 dec

Milieu

Bioafval wordt door inwoners beter gescheiden

Kosten

Een maand langer legen van de biobak zorgt voor een verhoging van de afvalstoffenheffing voor alle inwoners.

	Nieuwe situatie* *
Extra kosten inzameling	€9.952

Aandeel invloed ASH	Verhoging ASH
EPH	€0,56
MPH	€0,80

*: Inzameling biobak wekelijks van 1 maart tot 1 november
**: Inzameling biobak wekelijks van 1 maart tot 1 december
ASH : Afvalstoffenheffing
EPH: Eenpersoonshuishouden
MPH: Meerpersoonshuishouden

Service

Verhoogt de service in een periode dat inwoners hun bladafval, dat niet meer in de perken van de tuin past, aan huis kwijt kunnen

Maatregelen vanaf 2026

Extra sortibak – alleen mogelijk voor huishoudens vanaf 4 personen

Milieu

De ruimte van de sortibak per huishouden voldoende maar niet te ruim zorgt voor betere afvalscheiding, omdat alleen de juiste afvalstromen in de sortibak passen.

Kosten

Het beperken en terugnemen van de 2e sortibak bij huishoudengrootte van 1 t/m 3 personen zorgt voor een kleine verhoging van de afvalstoffenheffing voor alle huishoudens van Tytsjerksteradiel.

	Nieuwe situatie
Beperken en terugnemen 2e sortibak	€ 1.866
Inkomstenderving	€ 15.289
Aandeel invloed ASH	Verhoging ASH
EPH	€ 0,11
MPH	€ 0,16

*: Inzameling biobak wekelijks van 1 maart tot 1 november

** : Inzameling biobak wekelijks van 1 maart tot 1 december

ASH : Afvalstoffenheffing

EPH: Eenpersoonshuishouden

MPH: Meerpersoonshuishouden

Service

De verwachting is dat de meeste huishoudens het restafval dat ze hebben bewuster scheiden en passend maken in één sortibak

Prinsjesdag 2025

Verhoging verbrandingsbelasting komt extra op de gemeente af.

Dit ene landelijke besluit betekent per huishouden een verhoging van de ASH van €15,- per jaar vanaf 2030.

Dit staat los van de aankomende CO₂-heffingen en andere reguliere stijgende kosten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

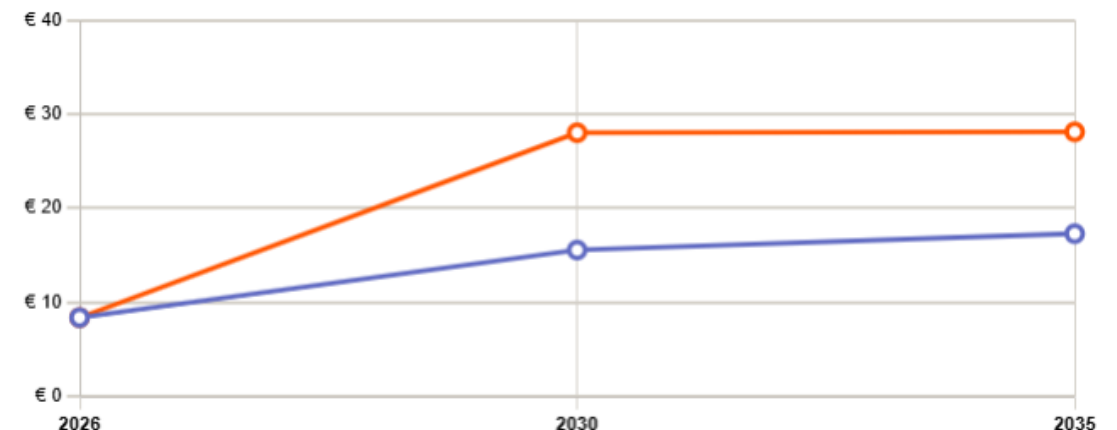
Elk huishouden kan ervoor zorgen dat elke kilo hha, die gescheiden kan worden, ook gescheiden wordt en dus uit de sortibak blijft en niet verbrand wordt.

Extra kosten per huisaansluiting

Op basis van de door jou ingevoerde gegevens zijn de komende jaren ongeveer onderstaande extra kosten per huisaansluiting te verwachten.

Ongewijzigd beleid		Nieuw beleid	
€8,39	in 2026	€8,39	in 2026
€15,57	in 2030	€28,03	in 2030
€17,31	in 2035	€28,12	in 2035

○ = Ongewijzigd beleid
○ = Nieuw beleid

Evaluatiemoment

- De looptijd van het grondstoffenbeleid is minimaal 5 jaar
- Uiterlijk in 2035 volgt een evaluatie van het onderliggende Grondstoffenbeleid

We ha fannejûn efkes stilstien, achterom sjoen, om ús hinne sjoen en
sjoen wêr 't we no steane

We binne grutsk op wat we berikt hawwe!

Wy hawwe der sin oan om ús rûte mei enerzjy en ferme pas te ferfolgjen....

.... Op nei in sirkulêre ekonomy!